

1912'te KARADENİZ BÖLGESİNDE FINDIK TARIMI

Zeki Sarıhan tarafından yazıldı.
Çarşamba, 16 Eylül 2015 08:05 -

Bundan 100 yıl önce de Karadeniz bölgesinin başlıca geçim kaynağı fındıktır.

1912'de Karadeniz bölgesinde yılda yaklaşık 372 ton fındık üretilmektedir.

Fındık üretimi 100 yılda 158 kat artmıştır.

□□□□□□□□□□□□□□ **Kabuklu fındığın kilosu 3.7, iç fındığın kilosu ise 8.18 kuruştur.**

Zeki Sarıhan

1913 yılında İstanbul'da Magbu İstepanyan'ın imtiyaz sahibi ve başyazarı olduğu 15 günlük "zirai, baytari, sanayi ve ticaret mecmuası" Felahat adlı bir dergi yayına başlamıştır. Koleksiyondaki sayılarına bakarak 1919'a kadar yayın yaptığı anlaşılmaktadır. Felahat, Arapça'da Ekincilik, çiftçilik demektir. (Arapça köylü anlamına gelen Fellah'ın da aynı kökten geldiği anlaşılıyor)

Bu derginin 1 Teşrinievvel (14 Ekim 1913) tarihli 14. Sayısında yer alan Fındık üretimi ve ticaretiyle ilgili bir haberi, fındık üretiminin geçmişi hakkında yararlı bir bilgi sunduğu için aşağıya alıyoruz.

Yazı İSTATİSTİK genel başlığı altında yayımlanmıştır. Altında imza yoktur ancak daha sonraki sayılarda Trabzon Ziraat Müfettişi olan Enteryasyan'ın imzasıyla Nişan Enteryasyan'ın fındıkçılık hakkındaki etraflı incelemesinde de aynı rakamlar verildiğine göre, haberi onun yazdığı söylenebilir.

1912'te KARADENİZ BÖLGESİNDE FINDIK TARIMI

Zeki Sarıhan tarafından yazıldı.
Çarşamba, 16 Eylül 2015 08:05 -

İSTATİSTİK

FINDIK MAHSULÂTI

Trabzon İngiliz Konsolosu son bir raporunda bu yıl fındık mahsulünün geçen yılına oranla biraz fazla olacağını beyan ediyor. Geçen sene mahsul miktarı 605,000 kantar olmuştur.

[1]

Bu seneki fazlalık Giresun tarafında olmuştur. Bir kantar fındığın hali hazırda fiyatı 210 kuruştur.

[2]

Kırılmış fındık okkası ise on buçuk kuruştur.

[3]

En çok fındık Trabzon vilayetinin Giresun kazasında yetiştirilmektedir. Oradan fındık tarımı diğer yerlere yayılmıştır. Halihazırda Karadeniz havzasının başlıca ziraatı fındıktır.

Trabzon vilayeti fındık mahsulünün yıllık en çok ve en az miktarları aşağıdadır:

Kantar olarak □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ (Ton olarak) [4]

	En çok	En az	En çok	en
az				
Giresun kazası	400,000	200,000	225,888	112,904
Merkez, Vakfıkebir, Akçaabat	200,000	100,000	112,904	56,452
Ordu kazası	120,000	50,000	67,742	

1912'te KARADENİZ BÖLGESİNDE FINDIK TARIMI

Zeki Sarıhan tarafından yazıldı.
Çarşamba, 16 Eylül 2015 08:05 -

28,226

Görece, Tirebolu	120,000	50,000	67,742	28,226
Lazistan sancağı [5]	50,000	30,000	28,226	16,935
Toplam [6]	890,000	430,000	502,422	242,743 [7]
Ortalama	660	372,585		

Ürünün büyük kısmı yabancı memleketlere gönderiliyor. Genellikle fındık içi çukola [8] ve reçel yapımında kullanılıyor. Bazı yerlerde de fındıktan çıkarılan yağ ve ressamlar tarafından kullanılıyor. Sanayide ise fındık tatlı badem yerine kullanılıyor. İşte bu kullanımından dolayı günden güne kıymeti artmakta ve tüketimi çoğalmaktadır. Bu sebepten dolayı son senelerde Ordu'da, Ünye'de, Samsun'da, Lazistan'da, Fatsa'da hatta Sinop ve İnebolu'da yeni fındık bahçeleri tesis edilmektedir.

[9]

[1] 1 kantar 56,452 kg'dır. Bu hesaba göre 1912 yılında Trabzon Vilayetinde yetişen fındık miktarı 34.693 kilogramdır. O zamanki Trabzon ili Rize, Trabzon, Giresun ve Fatsa'ya kadar Ordu illerini içine alıyordu. Dolayısıyla yaklaşık 34.5 ton fındığın o yıl toplam fındığın tamamına yakını ifade ettiğini düşünebiliriz.

[2] Kilosu 3.7 kuruşa denk geliyor.

[3] 1 Okka, 1283 gramdır. Buna göre iç fındığın kilosu 8.18 kuruşa gelmektedir.

[4] Ton hesabı çizelgeye tarafımdan eklenmiştir.

[5] Rize

[6] Toplamlar tarafımdan alınmıştır.

[7] Rakamların okunmasında virgüllerden sonraki üç sıfırdan oluşan hanelerin küsuratı göstermek için yazıldığı, dolayısıyla hesaba katılmaması gerektiği anlaşılıyor. Bir kantar 56,452 kilo olduğuna göre 890 kantar, 502,2 tondur. Yıllık ortalama rakam ise 372.5 tondur. 2012 resmî verilerine göre Türkiye'nin 2008-2012 fındık üretim ortalaması 588.974 tondur. Yüz yıl içinde Türkiye'de fındık üretimi yaklaşık 158 kat artmış demektir. 2012 rakamlarına göre Ordu 150.000 tonla birinci sırada gelmekte. Bunu Sakarya ve Giresun illeri izlemektedir. (2012 Fındık Sektör Raporu tmo.gov.tr'den Wikipedi, Fındık maddesi)

[8] Çukulata

[9] Felahat, No. 14, 1 Teşrinievvel 1329, (14 Ekim 1913), s. 220.